

LÄS ETT UTDRAG

ANANDA DEVI

TRANAN

*EVA UR
SPILLRORNA*

*EVA UR
SPILLRORNA*

ANANDA DEVI

Översättning från franska: Maja Thrane

BOKFÖRLAGET TRANAN

EVA

Jag har svårt att gå. Jag haltar, stapplar fram över den rykande asfalten.

För varje steg föds ett fullfjädrat monster.

Natten i staden brer ut sig omkring mig. Den salta vinden från Caudan smärtar och svider i huden, men jag fortsätter.

Hädanefter följer jag min egen logik. Det där som lämnar mig, livet som droppe för droppe rinner ur mig och får mig att likt en hungrig vampyr söka blod i natten, det betyder ingenting för mig längre. Tystnaden har trätt in, tagit andan ur mig.

Jag fokuserar på mina steg. Det är nu allt som återstår, att lyssna till detta ljud av fiasko som hamras in i gatan. Jag bär skolväskan över axeln. Men i kväll innehåller den inte bara böcker. En betryggande utbuktning pressar mot armhålan, bränner av allt som blev fel eller aldrig blev. Snart kommer det inte längre bara bulta inom mig i hemlighet. Jag ska lämna mitt märke rakt i någons panna, mellan ögonen.

Jag drar handen över nacken. Jag förvånas över

hudens strävhet. Utan hår tycks jag naknare än någonsin. Sedan minns jag att min mor rakade av det. När jag såg mig i spegeln tyckte jag att jag liknade en lejoninna. Med en man av hunger.

Jag går, fast jag skulle vilja rusa mot mig själv. Natten skälver, staden bävar. Jag är ute nu. Ingenting kan längre stoppa mig.

FÖRSTA DELEN

SAD

Jag heter Sadiq. Alla kallar mig Sad.

Gränsen är tunn mellan sorg och grymhet.

Eva är mitt allt, men hon låtsas inte om det. När vi stöter på varandra ser hon bara förbi mig. Jag blir till intet.

Allt är grått här. Eller snarare gulbrunt. Troumaron gör skäl för sitt namn: en brun håla, en uppsamlingsplats för hela landets avskräde. Det är hit man förpassar dem som flytt undan cyklonerna, som blivit hemlösa efter någon tropisk storm och som tio, tjugo år senare ännu står där med fötterna i dyngan och urvattnad blick.

Själv har jag alltid bott här. Jag är flykting från födelsen. I likhet med alla andra som har växt upp i den bleka skuggan av dessa hus, förstod jag aldrig deras skadliga inverkan. Jag såg inte sprickan som öppnades vid våra fötter och som skilde oss från resten av världen. Jag lekte med Eva. Man kallade henne benranglet eftersom hon var så spinkig, men också för att skyla över sina ömma känslor. Vi lekte krig tills det blev krig på riktigt.

Vi bor invid Signalberget. Port Louis ligger för våra fötter, ändå förblir vi utanför. Staden vänder oss ryggen. Smältdegeln hejdar sig här, och berget hejdar oss från att se något annat. Mellan staden och stenen, våra hus, vårt bråte, vårt avfall. Färgrester som ger hudutslag, tjäran under våra fötter. Lekplatsen som förvandlats till ett slagfält med avlagda sprutor, glas-skärvor och giftormar. Här hade pojkarna sitt första slagsmål, och flickorna fällde sin första tår. Här har alla ställts öga mot öga med sin tvärsäkerhet.

En dag vaknar man upp, och framtiden är borta. Himlen skuggar fönstren. Mörkret kryper innanför huden på en och vägrar att försvinna.

Mörkret, och de skenande hormonerna som får det att koka i oss killar. Vi följer efter flickorna bort till den igenbommade fabriken, den som slukade våra mödrars drömmar. Det är kanske också vad som väntar dem. Av fabriken återstår nu bara ett skal av stål, och de hundratals symaskiner som fick våra mödrars ryggar att kröka sig och tatuerade djupa hack i deras händer. Alla dessa kvinnor som arbetat här har lämnat sina spår. Man ser att de har försökt skapa en mänskligare atmosfär i misären. En lila plastblomma invid symaskinen, några gulnade familjefoton,

vykort från Europa, ett kvarglömt rött hårspänne med lite hår på. Eller en och annan religiös symbol – ett krucifix, några Korancitat, Buddhastatyetter, bilder av Krishna – som avslöjar kvinnornas tillhörighet för den som vill veta. De fick inte ens hämta sina saker när fabriken slog igen, så plötsligt och oväntat kom det. Senare skulle jag förstå att de snarare inte ville se vart det barkade. Så vad tjänade den till undrar jag, all den där tron. Nu ligger allt utlämnat åt rost och våra perversa lekar bakom de ärggröna ridåerna. Nu är det vi som lämnar spår i de unkna salarna och deras råtthål. En fläck för varje förlorad oskuld.

Ibland när det är lugnt i kvarteret tycker jag mig höra som en annan musik från landet omkring. Andra, mindre dystra tongångar, kassaklirr, ljudet av framsteg. Turisterna, däremot, fortsätter att omedvetet förakta oss. Pengarna gör dem naiva. Vi bedrar dem för några rupier, tills de lär sig att akta sig för vår falskvänliga uppsyn. Landskapet gör sitt bästa för att förföra dem med sin blå himmelsskrud och sin doft av hav, men härifrån syns inte den dekoren, och de solbländade turisterna ser inte oss, och varför skulle de.

Mödrarna tynar bort i ett resignerat töcken. Fäderna försöker återvinna auktoriteten genom att dricka,

men någon auktoritet har de inte längre. Nu är det vi, pojckarna, som har den. Vi har placerat ut våra trupper, som krigsherrar. Vi har tillskansat oss hela delar av kvarteret. Sedan våra föräldrar inte längre arbetar, är det vi som bestämmer. Vi insåg att ingen längre skulle kunna säga åt oss vad vi ska göra. Att ingen längre skulle kunna se oss i ögonen utan att bäva. Från den stunden har var och en av oss börjat leva på sitt sätt, fri från allt, utan regler. Eller med våra egna regler.

Men sedan en tid tillbaka har mina drömmar börjat fyllas av annat. Jag klottrar väggarna i mitt rum fulla med frågor, dränker dem i ord. Jag lär mig att tiga. Jag lär mig att formulera mig. Jag lär mig att skapa och dölja mig själv. Jag antar att vi alla fungerar så: vi gör som alla andra och följer med strömmen, men inombords lever vi våra egna liv och när våra hemligheter. Jag följer de andra och låtsas tillhöra, för sakens skull, för att överleva. Men det är något Eva inte förstår.

Eva med sitt nattsvarta böljande hår. De andra flinar och gör miner när hon går förbi i sina tigha jeans, men jag vill bara falla på knä. Hon ser inte åt oss. Hon är inte rädd för oss. Hennes ensamhet är hennes pansar.

Om natten driver hormonerna på, jag ser framför mig hennes ansikte under vågor av begär. När det blir för mycket beger jag mig ut med gänget och driver de sovande gamlingarna till vansinne med våra skrikande mopeder. Nästa morgon, medan de andra sover ruset och vreden av sig, duschar jag, rakar mig och går till skolan. Jag lever ett slitsamt dubbelliv, men jag skulle inte för någonting i världen vilja missa Evas ansikte om morgonen där hon står och väntar på bussen och en solstrimma leker med hennes öra.

Dessutom, får jag nog erkänna, så gillar jag ord.

Jag smyger ner en diktsamling i hennes skolväska.

Senare när hon går förbi ser hon länge på mig, det gör mig helt galen.

Jag tillägnar henne alla rader som jag klottrat på min vägg.

Jag tillägnar henne mina bittra solar.

Betongförorten är vårt kungarrike. Vår förort i förorten, vår stad i staden. Port Louis må ha ändrat utseende, fått stora tänders och hus högre än bergen, men vårt kvarter förblir oförändrat. Det är den sista utposten. Här är ens identitet bestämd på förhand: att inte tillhöra. Man kallar oss *bann Troumaron* –

troumaronerna – som om det rörde sig om en ny folkgrupp på denna ö som redan har så många. Och det är vi kanske också.

Kvarteret är vårt näste, vår lekplats, vårt slagfält, vår kyrkogård. Allt finns här. Vi behöver ingenting annat. En dag blir vi oslagbara och då ska världen bäva. Det är vårt mål.

EVA

En penna. Ett suddgummi. En linjal. Lite papper. Några tuggummin. Jag lekte blindbock med sådant som jag ville ha. Jag var ett barn, men inte bara. Jag var tolv år gammal. Jag blundade hårt och höll fram handen. Allt den fann var luft. Jag huttrade i mina tunna kläder. Jag trodde att jag kunde få allt. Jag fick pojkars ögon att lysa. Jag trodde att det var en styrka.

En penna. Ett suddgummi. En linjal. Jag höll fram handen eftersom min skolväska var tom. Jag gick till skolan i avsaknad av allt. Jag kunde känna en form av stolthet i att inte äga något. Man kan vara rik på ingenting.

Eftersom jag var så liten och mager, eftersom mina armar och ben var som strecken på en barnteckning, så skyddade de äldre pojkarna mig. De gav mig vad jag ville ha. De trodde att minsta vindpust skulle få mig att kantra och fyllas med vatten, som en pappersbåt.

Jag var en pappersbåt. Vattnet dränkte min mage och midja, mina ben och armar. Jag märkte det inte. Jag trodde att jag var stark. Jag vägde mina chan-

ser. Utvärderade varje ögonblick. Jag visste hur man gjorde för att be om något utan att det verkade så.

En penna, ett suddgummi, en linjal, vad som helst. De gav mig det. För en kort stund mjuknade deras ansletsdrag på ett sätt som förändrade allt, som fick dem att se nästan mänskliga ut. Tills dagen kom, när jag som vanligt bad om något utan att det verkade så, och man bad om något i gengäld.

Jag trodde att det var lätt och enkelt. Vad ville de ha i gengäld? Jag var klassens gråmus, en oansenlig liten sak. Alla visste att jag ingenting ägde, och så sade man mig för en gångs skull att jag hade något. Min skolväska var tom som vår lägenhet – mindre och kalare än alla andras – och även våra skåp, ja till och med vår soptunna. Allt som fanns var min fars blick, blank av sprit, och min mors slutna läppar och ögonlock. Jag hade ingenting, absolut ingenting att ge.

Men jag misstog mig.

Vad de ville ha, var en bit av mig.

Han tog mig till ett hörn av skolgården, bakom ett stort mandelträd, tryckte upp mig mot stammen och förde in handen under min t-shirt. Det var en röd t-shirt, med en fotbollsspelares namn på, jag

minns inte längre vilken. Hans hand hejdade sig vid mitt bröst, började sedan sakta att röra sig över min pyttelilla svarta bröstvårta. Jag var nästan helt platt där. Jag hörde ropen från de andra barnen som lekte. De kändes avlägsna. Som en annan värld. Nu förde killen upp även sin andra hand. Färgen i hans ansikte förändrades. Hans kinder hettade. Han tog sin tid, fast han var rädd. Jag, jag kände ingenting. Jag var som utanför min kropp. Jag hade ingenting med den att göra.

Den dagen bad han inte om mer än så. Han gav mig suddgummit, eller om det var en penna eller ett block, jag minns inte längre. Sedan viskade han nära mitt öra: Nästa gång ska vi pröva något annat.

Jag ryckte på axlarna, men noterade fascinerat hur dimmig hans blick hade blivit, som smält socker. Nu levde han bara genom mig.

För första gången var min skolväska inte längre tom. Jag hade något att handla med: mig själv.

Jag kunde köpa. Skaffa mig vad jag behövde i utbyte mot mig själv. I bitar och stycken. Mina reservdelar. När de stora pojkarna kom ut från skolan såg jag utmanande på dem och frågade: Vill du se en sak? De skrattade och sade flytta på dig, det finns inget

att se. Men sedan började de titta längre på mig och mina ögon sade dem något annat. Jag visste hur man gör. Jag lät blicken fyllas av en annan människa, en som inte hade något att göra med min beniga kropp. Jag förnekade hur liten och skör jag var. Sade emot mig själv. Det förändrade allt. De tappade andan. De drogs till änglarna och demonerna i mitt ansikte. De lämnade efter sig en smekning, en sav av lust som rann längs min högra kind. De, de stora pojkarna, hade annat att erbjuda i gengäld: böcker, miniräknare, skivor. Medan allt jag gav dem var skuggan av en kropp.

Jag befinner mig i ständig förhandling. Min kropp är en hamn. Hela områden trafikeras. Med tiden ska den täckas av skårer och brännsår. Var och en sätter sitt spår, markerar sitt revir.

Jag är sjutton år gammal och jag bryr mig inte. Jag köper min framtid.

Jag är genomskinlig. Pojkarna ser på mig som om de kunde vända ut och in på min hud. Flickorna undviker mig av rädsla för att befläckas. Jag har fått ett rykte.

Jag är ensam. Men jag har sedan länge förstått

att ensamheten är en nödvändighet. Jag går rakryggad, oberörbar. Ingen kan avläsa mitt slutna ansikte, utom när jag bestämmer mig för det. Jag är inte som andra. Jag tillhör inte Troumaron. Kvarteret har inte stulit min själ och gjort mig till en robot som de andra här. Mitt skelett rymmer ett hemligt liv, karvat i vägran. Varken det förflutna eller framtiden spelar någon roll, de finns inte. Och inte nuet heller, för den delen.

Ett suddgummi. En penna. En linjal. Det är alltid enkelt i början. Men så en dag vaknar man upp till en förpestad värld slagen i spillror. Till de andras dömande, fördömande blickar. Jag är sjutton år gammal och jag har valt mitt liv.

Jag går rakt på revet. Jag tänker inte bli som min mor. Jag tänker inte bli som min far. Jag är något annat, knappt levande. Jag går ensam och rak. Jag är inte rädd för någon. Det är de som är rädda för mig, för det utforskade som de anar under min hud.

Ju mer de rör vid mig, desto mer förlorar de mig. De som vågar se bakom min blick drabbas av svindel. De är så enkelspåriga. Det oförklarliga skrämmer dem. De vill ha tydliga ramar. Flickor att antingen gifta sig med, eller ta och förbruka. Det är de enda

kategorierna de känner till. Men jag tillhör varken den ena eller den andra. Det övergår deras förstånd, provocerar dem.

Om natten tar jag till gatan. Det stäms möte. Man hämtar och lämnar av mig. Jag förblir oberörd. Om någon del av mig har förändrats är det inte den san- naste. Jag skyddar mig. Jag vet hur man skyddar sig från män. Det är jag som är rovdjuret.

Man hämtar och lämnar av mig. Ibland gör man mig illa. Det gör mig ingenting. Det är bara en kropp. Den kan lagas. Den är till för det.

Jag undviker fällorna och hindren. Utför min flyktdans.

Skepnad eller vinge, du är inte längre den du var. Du håller på att bli något annat. En skugga följer dig i Troumaron. Den hånar dig, säger att du rör dig bakåt. Den förvandlar dina ytor, ändrar din riktning, blottar baksidan av din tystnad. Pappersbåten läcker som ett såll men du vet inte om det. Du ser dig sjunka men ser ändå inte dig själv. Suddgummin, papper, pennor, linjaler, böcker, hjärta, höfter, tår. En dag när du ser dig i spegeln är inget av det där längre ditt.

Du ska se ett ansikte förvridet av lögner. Och undra vart du tog vägen. Du sökte en nyckel, men fann ett inbrott.

CLÉLIO

Jag heter Clélio. Jag är i krig. Jag slåss mot allt och alla. Raseriet vill inte ge med sig. En dag jag svär kommer jag att döda någon. Jag vet inte vem. Mina föräldrar kanske, eller någon anställd, eller en kompis ur gänget eller någon kvinna eller mig själv. Jag vet inte. Jag heter Clélio. Minns vem jag är, men mucka inte med mig. Jag har vrede så att det räcker och blir över för det här läckande sållet till liv.

Jag har haft alla tänkbara yrken. Det enda som återstår är att bli mördare. Ibland sjunger jag. När jag sjunger lyssnar folk. Det är som om jag fick dem att stanna upp. Både i liv och i hjärta. Jag har en röst som tränger genom evigheten, säger Sad, han talar som ingen annan här. En röst som får skrot att rysa, tydligen. Gör husen mindre hotfulla. Får nävar av stål att mjukna. Klär väggarna i ett nostalgiskt skimmer. Gör flickor rosiga. Men jag tänker fan inte sjunga för luft.

Några gånger har man bett mig att sjunga på bröllop. Folk lyssnar med en sådan där salig min som ger mig lust att slå dem på käften. Bara att se dem

samlade där i sina fina kläder och för små skor som ger dem liktornar stora som extra tår på fötterna, hur de blundar för allt som händer, blundar för sin egen skit genom att kasta i sig mat och dryck, då vill jag bara få dem att äta upp sina leenden. Jag tänker att nästa käring som ber mig sjunga *Marinella* kommer att dansa sin sista vals. Jag har inget ölsinne. Ett glas öl och jag börjar välla både brud och bord. En gång kastade jag mig till och med över bruden och försökte slita av henne brudslöjan, jag visste ju att den bara var en förklädnad. Hade man inte hindrat mig skulle jag ha slitit av henne klänningen också, och hennes löften.

Jag tror att jag föddes så här. Jag tror att jag såg framtiden och jag gillade den inte. Och ser jag spik vill jag bara svälja dem eller få någon annan att göra det.

Jag har åkt in och ut ur finkan flera gånger för misshandel och hot. Enda anledningen till att jag inte blev kvar längre är att jag är omyndig. Nästa år när jag blir arton kommer straffen att bli hårdare. Än så länge nöjer sig domarna med förmaningar. När de ser min barnsliga uppsyn mjuknar de lite och ber mig med en sorts uppgiven ömhet att skärpa mig.

Men jag vet att jag inte kommer att förändras. Jag är en värdelös liten skit.

Jag heter Clélio, en stackars sate som sväljer andras rostiga spik. Vad väntar ni er? Man är den man är.